

КЕРІВНИЦТВО ДО ДІЇ

Партійні організації нашого вузу приступили до вивчення матеріалів та Постанови Пленуму ЦК КП України «Про завдання по дальшому поліпшенню керівництва первинними партійними організаціями та піднесенню їх ролі у виконанні рішень XXIV з'їзду КПРС та XXIV з'їзду КП України».

Про завдання, що стоять перед первинними партійними організаціями університету в світлі рішень Пленуму ЦК КПУ, розповідає секретар первинної партійної організації історичного факультету кандидат історичних наук **В. Н. СТАНКО**.

Виконання рішень XXIV з'їзду КПРС та XXIV з'їзду КП України, поставлених перед радянським народом, залежить від бойовості, організуючої і мобілізуючої ролі первинних партійних організацій.

Як зазначено в доповіді П. Ю. Шелеста на Пленумі, ЦК партії приділяє особливу увагу піднесенню діяльності первинних партійних організацій різних галузей народного господарства, науки і культури. Первинні партійні організації безпосередньо і повсякденно зв'язують партію з народом, запалюють і надихають трудящих на виконання рішень партії.

У доповіді першого секретаря ЦК КП України чималу увагу було приділено первинним партійним організаціям вузів. Як і всюди, вони повинні спрямовувати свої зусилля на посилення авангардної ролі комуністів.

У нас, в університеті, викладачі-комуністи мають виховувати ідейно-загартованих спеціалістів, а студенти-комуністи вбачати для себе за основу — добре вчитися, вести велику громадську роботу, бути прикладом у всьому.

Первинні партійні організації повинні не випускати з поля зору проблему ефективності науково-дослідної роботи, зміцнення зв'язків з виробництвом, а також посилення контролю за виконанням планів, впровадженням нової техніки і т. д.

Важливе значення займає і підбір, розстановка та виховання кадрів. В нашому університеті цьому питанню приділяється велика увага. Про це свідчить той факт, що дане питання було винесене на загальноуніверситетські партійні збори. Особливо гостро стоїть воно зараз, напередодні звітно-виборної кампанії в первинних партійних організаціях. На цій ділянці роботи одним з основних завдань є, як зазначено в Постанові Пленуму, «забезпечення неухильного додержання ленінських принципів добору, розстановки і виховання кадрів. Вони повинні дбати про те,

щоб всі ділянки роботи очолювали політично зрілі, здібні організатори, які добре знають справу, досконало володіють сучасними методами господарювання і управління».

Окремо і широко обговорювалось питання про роль первинних партійних організацій у комуністичному вихованні трудящих, вирішенні завдань соціального розвитку.

Ідейно-виховна робота з масами, зокрема, з молоддю, повинна полягати в формуванні у неї марксистсько-ленінського світогляду. Ми повинні випускати ідейно-загартовану інтелігенцію.

На нашому факультеті партійна організація конкретно зайнялась цим питанням.

Чималу роль відіграють куратори груп. Тому ми вже зараз, а не на початку учбового року, продумали, відібрали людей, які виконуватимуть цю важливу роботу.

Завданням наших первинних організацій мусить бути висока вимогливість до комуністів за підвищення їх теоретичного рівня, якого вони повинні набути шляхом навчання.

У нашому вузі ця робота була поставлена непогано. Працювала школа молодого комуніста, школа лектора-пропагандиста. В майбутньому році потрібно тільки ще розширити тематику цих шкіл.

Окремо слід зупинитися, очевидно, на тому місці доповіді і Постанови, де мова йшла про поліпшення роботи комсомольських організацій, які покликані безпосередньо займатись вихованням молоді на революційних, бойових і трудових традиціях попередніх поколінь. Тут в нашому вузі провідилась значна робота: молодь знайомилась з воїнами-викладачами в кімнаті бойової слави, зустрічалась з ними, з ветеранами війни та праці. В подальшому цю роботу слід продовжити і розширити.

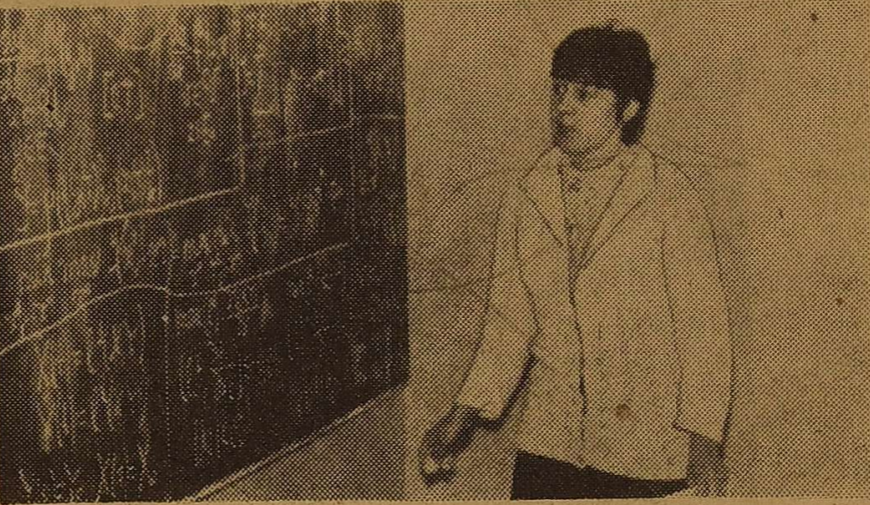
Товариш П. Ю. Шелест говорив: «Хочеться порадити комуністам, керівним працівникам; більше душі, поваги, доброзичливості проявляйте в роботі з юнаками та дівчатами...». Це прямо стосується нас, працівників вузу. У своїй роботі ми повинні керуватись вказівками Пленуму, які висловлені у Постанові: «партійним організаціям учбових закладів — посилити вплив на удосконалення учбового процесу, форм і методів комуністичного виховання підростаючого покоління, забезпечення глибоких і міцних знань учнів і студентів, підготовку висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства».

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ XXXVII
№ 21 (1041)
12 ЛИПНЯ
1971 р.
Ціна 2 коп.

Комуніст Т. Кувирченкова — нині випускниця механіко-математичного факультету не так давно хвилювалась разом з усіма перед іспитовими випробуваннями. Вони пройшли у неї відмінно. Тетяна одержала диплом з відзнакою.

Фото Ю. САВЧУКА.

В ГОСТІ ДО НАС

Дружба перевіряється часом. Не важливо — часто чи рідко зустрічаються друзі. Головне — той споріднюючий дух, який залишається незалежно від часу та відстані.

Чудова й корисна традиція — обмін студентськими групами соціалістичних країн. Гостинно відчинені двері для іноземних друзів влітку. З різних вузів Польщі, Чехословаччини, НДР з'їжджаються до нас студенти. Тепло зустрічають їх на хімічному, фізичному, математичному факультетах.

— Ось вже багато днів проводять на нашому факультеті виробничу практику студенти з Лейпцигського університету, — розповідає завідувач лаборато-

рією аналітичної хімії А. І. Вільніт. — Гості слухають лекції, знайомляться з новими роботами кафедри, з ними проводяться практичні заняття.

Після занять — екскурсії, поїздки по цікавих, чаруючих куточках міста. Наші друзі побували вже в філіалі Обсерваторії, що у Маяках, відвідали гордість одеситів — Театр опери та балету. Днями гості виїжджають до Білгорода-Дністровського. Побувають вони також в Кишиневі, Ялті. Після повернення — традиційний вечір дружби.

Хочеться, щоб Одеса надовго залишилась в серці і пам'яті іноземних друзів.

НА З'ЇЗДІ ПСИХОЛОГІВ

В Тбілісі відбувся IV Всесоюзний з'їзд психологів, який підвів підсумки експериментальних пошуків в різних галузях психологічної науки, накреслив основні напрямки і перспективи дальших досліджень.

До складу делегації від Українського відділення товариства психологів ввійшло вісім вчених з Одеси, в тому числі чотири — з кафедри психології університету: Д. Г. Елькін, В. Л. Ярошук, Л. Я. Біленька, Т. М. Козіна. Професор Д. Г. Елькін, керівник тематичного засідання, присвяченого психофізіології сенсорних процесів, представив доповідь на тему: «Вплив перешкод на процес диференціації часу». Він викликав великий інтерес і жвавий обмін думками. Проблема, що обговорювалась в доповіді, має велике практичне значення для різних галузей людської діяльності, в яких культура часових сприймань є однією з вирішальних обставин.

В доповіді запропоновані експериментально обгрунтовані методи боротьби з перешкодами в умовах виробництва.

Зміст повідомлень В. Я. Ярошук на тему: «Порівняльна характеристика формування життєвих і наукових часових поглядів» і Т. М. Козіної: «До питання про єдність перцептивних простору і часу в діяльності кінестетичного аналізатора» опубліковані в матеріалах з'їзду.

Програма з'їзду була надзвичайно насичена і включала 26 тематичних засідань і 6 симпозіумів.

Дуже цікавим було засідання симпозіуму, присвяченого проблемі свідомості і діяльності, на якому виступили академіки А. Н. Леонтьєв і А. С. Прангишвілі.

Змістовим було засідання, присвячене інженерній психології. Доповідач Б. Ф. Ломов говорив про велике прикладне значення інженерної психології для різних галузей людської практики.

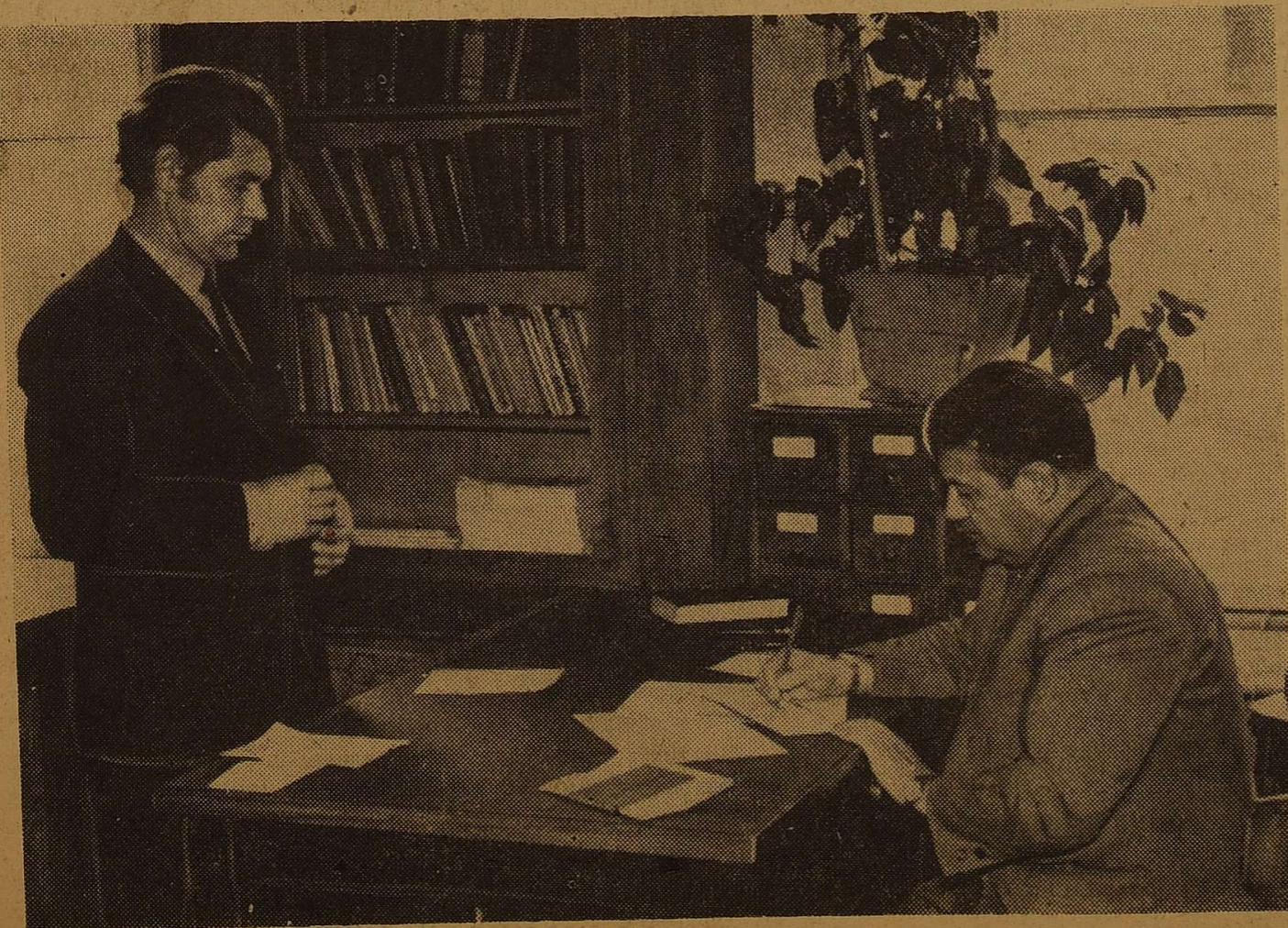
На симпозіумах і засіданнях обговорювались питання діагностики розумового розвитку психології навчання, пам'яті, здібностей та інші.

СЕ-СІЯ

★

Фінішує сесія у заочників. Складають останні іспити й історики. На фото: матрос газотурбоходу «Парижская коммуна» М. Балабай складає іспит з джерелознавства історії СРСР. «Добре», — каже професор М. Раковський.

Фото В. ШИШИНА.

ЩО ПОСІЄШ...

Не даремно кажуть: що посієш — те збереш. От і закінчилось «збирання»... Цілий місяць щоденних турбот, хвилювань, сподівань. Чи виправдані вони?

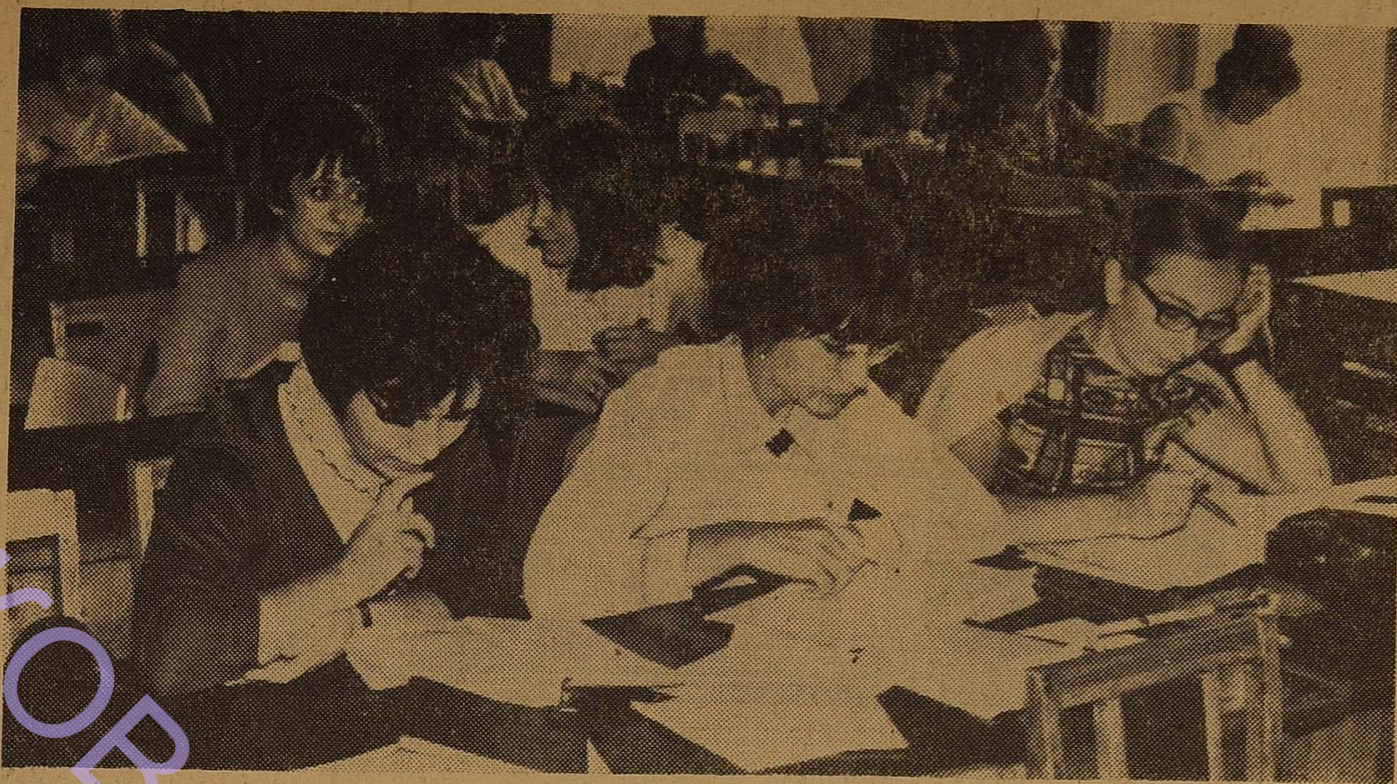
...Ввечері на філологічному факультеті напружений темп роботи. Треба негайно підвести підсумки цілого місяця сесії. Адже у вечірників теж закінчилась страдна пора.

Як пройшли «жнив» у четвертокурсників? Не всі однаково підготовленими підійшли до сесії. Ось, коли згадується марно прогааний час, лаєш себе за трохи легковажне ставлення до занять протягом семестру, ось коли розплачешся за все це.

Звичайно, вечірне відділення потребує значно більшої витримки, наполегливості, працьовитості, ніж денне. Але це не заважає на «відмінно» та «добре» складати іспити таким студентам-четвертокурсникам, як Л. Діденко, В. Кияницька, В. Кубенський, С. Лисенко, П. Хоміч. Ось вже чотири роки не зраджують собі Рома Бродакко, Олена Юдкіс. Протягом всього часу навчання — майже жодної «четвірки» в заліковій книжці. А навантаження в них не менше, ніж у інших. Прикро, що багато дійсно здібних студентів не приділяють належної уваги навчанню. Якщо б вони працювали сумлінніше, результати, безумовно, були б значно кращими.

П'ятий курс — найвідповідальніший. Практика в школі, остаточний вибір теми диплому, початок роботи над ним. Є над чим замислитись уже зараз п'ятикурсникам. Серйозне ставлення до навчання принесе відповідні плоди. Тоді можна буде сподіватись, що черговий рубіж вечірники подолають успішно.

Т. ЯКОВЕНКО.

До іспитів готуються третьокурсники заочного відділення співробітниця редакції Кодимської районної газети Надія Куця, вчителька з Тарутинського району Тетяна Андріанова та робітниця одного з підприємств Одеси Юлія Баранова.

Бібліотекар С. М. Старицька допомагає вечірній Р. Лукацькій підібрати літературу до іспиту.

Фото В. ШИШИНА.

ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ

Одним з головних завдань, поставленого XXIV з'їздом КПРС, є подальше розгортання всіх форм ідеологічної роботи, ідейно-політичного виховання радянських людей і підвищення культурного рівня народу.

В поточному навчальному році в університеті працювало 26 методологічних семінарів, 2 школи марксизму-ленінізму та 17 політургків для технічного персоналу. Системою партійної освіти всього було охоплено 1347 осіб, з них понад 320 комуністів.

Факультетські парторганізації значно підвищили контроль і увагу до марксистсько-ленінської освіти кадрів, стали більш конкретно і цілеспрямовано керувати методологічними семінарами і школами марксизму-ленінізму. Заняття в мережі партосвіти, як правило, проходили регулярно, відповідно затвердженого плану.

Цікаво проходили заняття теоретичних семінарів на історичному та юридичному факультетах. Значна увага тут приділяється перш за все глибокому вивченню ленінської теоретичної спадщини, а також рішень XXIV з'їзду КПРС та XXIV з'їзду КП України. На історичному факультеті в методологічному семінарі розглядалися проблеми, що зв'язані з ленінським принципом партійності історичної науки, на юридичному факультеті підіймалися питання правової науки в світлі ленінського вчення про соціалістичну революцію і диктатуру пролетаріату тощо. Позитивним в роботі методологічних семінарів було творче обговорення з поставлених питань, тісний зв'язок з життям і завданнями комуністичного будівництва. З глибокими ідейно-теоретичними доповідями виступили комуністи професор В. П. Колмаков, доценти Н. А. Єльчанинов, А. В. Федоров, Д. О. Драгомарецький (юридичний факультет), професор К. Д. Петряев (історичний факультет), професор Г. А. В'язовський (філологічний факультет), член-кореспондент АН УРСР професор М. О. Савчук, доцент Л. О. Левченко (біологічний факультет) та багато інших.

Позитивним в роботі методологічних семінарів в цьому році є проведення спільних занять фізиків, хіміків та біологів з актуальних філософських проблем суспільствознавства.

Питання організації і роботи

мережі партійної освіти періодично обговорювались на засіданні секретарів парторганізацій, засіданнях бюро, партійних зборах факультетів, партійному комітеті університету. Протягом учбового року на засіданні парткому слухались звіти про роботу, методологічних семінарів на біологічному та геолого-географічному факультетах. В практиці роботи вчених рад і кафедр також стали частіше обговорюватись питання, пов'язані з вивченням викладачами марксистсько-ленінської теорії.

В поточному році партком звернув особисту увагу на підбір керівників методологічних семінарів. Керували семінарами провідні вчені університету, які мають достатній досвід пропагандистської роботи. В їх числі — професори А. І. Уйомов, Д. Г. Елькін, Ю. О. Карпенко, член-кореспондент АН УРСР, професор В. П. Цесевич та багато інших. Позитивний вплив на проведення занять в системі партосвіти мало вивчення рішень історичного XXIV з'їзду КПРС, що визначили подальші завдання в підвищенні рівня всієї ідеологічної роботи в період будівництва комунізму. Зразу ж після закінчення роботи XXIV з'їзду КПРС кафедрами суспільних наук була розроблена приблизна тематика для вивчення матеріалів і рішень з'їзду в мережі партійної освіти, а також приблизна тематика теоретичних конференцій. Вся мережа партійного навчання була переключена на вивчення рішень XXIV з'їзду КПРС та XXIV з'їзду КПУ.

В травні-червні на всіх факультетах і в організаціях були проведені підсумкові тематичні конференції. На відміну від минулих років партійний комітет рекомендував притягнути як слухачів студентів й співробітників університету.

Тематика конференцій була різноманітною: «XXIV з'їзд КПРС — важливий етап в будівництві комунізму, історична подія в міжнародному комуністичному русі» (філологічний факультет); «XXIV з'їзд КПРС про соціальні завдання дев'ятої п'ятирічки» (історичний факультет); «Роль сучасної біологічної науки у створенні матеріально-технічної бази комунізму у світлі рішень XXIV з'їзду КПРС» (біологічний факультет) тощо. Загалом на теоретичних

конференціях виступило понад 40 осіб. З них переважна кількість — комуністи.

Поряд з тим, в роботі мережі партосвіти мали місце і деякі недоліки. Так, парторганізації деяких факультетів (хімічний, філологічний, геолого-географічний) недостатньо контролювали навчання і відвідування слухачів, мирились з пасивністю комуністів. На факультеті романо-германської філології заняття часто підмінювались розгляданням чисто методичних питань.

Підсумки роботи партосвіти були обговорені на засіданнях партійних бюро факультетів та організації. Нещодавно партійний комітет університету після обговорення питання «Про підсумки навчання в мережі партосвіти і завдання парторганізацій в новому учбовому році», виніс розгорнуту постанову, спрямовану на усунення недоліків в мережі партосвіти і підвищення рівня партійної освіти комуністів.

В минулому учбовому році партком провів велику роботу по удосконаленню форм і методів масової пропаганди, в якій активну участь бере професорсько-викладацький склад. Важливе місце посідають народний університет правових знань, школи молодого комуніста і лектора-пропагандиста.

Партійний комітет розглянув питання про головні напрямки в організації партійної освіти на новий учбовий рік. Партійним організаціям природознавчих факультетів видані рекомендації про перенесення центра ваги на діяльність філософських семінарів з тим, щоб розглянути важливі методологічні проблеми розвитку суспільних наук. Партійним організаціям гуманітарних факультетів вказано на необхідність зосередити увагу на організації марксистсько-ленінської освіти, на питаннях, що пов'язані з партійністю науки на сучасному етапі, боротьбою проти фальсифікаторів історії, ревізйонізму, догматизму і сектанства. Головний напрямок теоретичних семінарів зберігається і на новий учбовий рік. В мережі політосвіти будуть працювати 28 методологічних семінарів і 17 політургків з кількістю близько до 1400 осіб.

В. СВІТЛИЧНИЙ,
заступник секретаря парткому.

До нового учбового року

Літо — період підготовки до нового учбового року. Обсяг робіт, який слід провести господарникам за планом, дуже великий. Тут і проведення капітального ремонту будівель, будівництво нових корпусів університету, впорядкування аудиторій, кабінетів, лабораторій, гуртожитків.

— І справді, обсяг робіт дуже великий, — говорить проректор по адміністративно-господарчій роботі Марк Михайлович Король. — Зроблено вже чимало. Важко впізнати після капітального ремонту зоо- і палеонтологічний музеї, більшу частину хімічного корпусу, обчислювальний центр. Закінчуються роботи в адміністративному корпусі. Багато зроблено у гуртожитках. В гуртожитку № 5 ремонт завершується. Тут (а також в гуртожитку № 4) ми за рахунок холів, які ніякої користі не принесли, обладнуємо читальні зали та додаткові житлові кімнати.

Зараз ми маємо значно кращі матеріали, ніж раніш, тому і якість робіт зростає. Графік робіт, в основному, виконується. Багато залежить від людей, які прово-

дять роботи. Серед будівельників більшість — сумлінні, працьовиті люди. Якість, відповідно, непогана. Але буває й так, що нам доводиться повертати їх на об'єкти, які вони здають. Ще не досить жорсткий контроль з боку головного інженера М. Г. Аवासова вимушує іноді робити так.

Нерідко ремонт приміщень затягується. Так трапилось, наприклад, з кабінетом політекономії. Слід відзначити погану роботу відділу головного енергетика. План не виконується, не відпрацьована технічна документація.

Щодо капітального будівництва, в цьому році продовжується спорудження аудиторного корпусу у Шампанському провулку. План першого півріччя не виконано, але нас втішає те, що роботи по укладенню фундаменту завершено, і на друге півріччя ми виправимо становище.

Ремонти й будівельні роботи в розпалі. До початку нового учбового року буде зроблено все, що можливо, щоб наші студенти навчалися й жили в нормальних умовах.

Двадцять років тому вони залишили університет, хімічний факультет, який був для них рідним домом.

Випускники 1951 року — змужнілі, досвідчені спеціалісти своєї справи, нещодавно зустрілися у стінах свого вузу.

Фото В. ШИШИНА.

Неужели больше не слышно
Тех, что тверже звездного
сплава?

На орбиту свершений вышла
Осенняя скорбью слава.

Даже смертью они скрепили
Торжество науки и жизни—
Словно спора с нежданной
былью,

Космосом вернулся к
Отчизне...

Но печаль растворится
в главном:

Не затмит прощальным
минутам

Богатырский, такой недавний
Эпохальный подвиг

«Салюта!»

О. ДОРОХИН.

ДАЛЕКИМ СОНЯЧНИМ РАНКОМ...

вишикувалися поряд з двома зеленими літаками підлітки у синіх форменках з курсантськими погонами. Літній офіцер оголосив: «Ось вам старшина, випускник Георгій Добровольський...» Усі ми, нещодавно прийняті до Одеської спеціальної середньої школи Військово-Повітряних Сил і зараховані до наймолодшої, третьої роти, з цікавістю розглядали стрункого, чорноокого юнака.

Відразу стало ясно, чому саме на Жору — так ми звали поім поміж собою старшину-одесита — упав вибір. Він був не лише одним із кращих курсантів випускної, першої роти. В ньому вражала виняткова людяність. Саме тому, що у

нього вимогливість командира поєднувалися з чутливістю уважної доброї няньки, йому доручено було привчати до нового життя вчорашніх семикласників.

Пам'ятаю, з якою закоханістю ми ставилися до сімнадцятирічного Георгія Добровольського. Нам подобалось в ньому все: і весела, жвава вдача, і соромлива посмішка, і ніжний юнацький рум'янець, і навіть те, як він завжди, коли напружить і давнім голосом крикне «Струнок!», обов'язково притупне ногою. Звичайно, нам дуже хотілося бути у всьому схожими з нашим першим старшиною.

І ось життя цієї справжньої

людини—Георгія Тимофійовича Добровольського і його двох товаришів Владислава Миколайовича Волкова та Віктора Івановича Пацаєва несподівано обірвалося. Гірко про це говорити. Та втішає думка, що троє героїв, які віддали життя в ім'я науки, в ім'я прогресу нашої країни і всього людства, будуть завжди живими в людській пам'яті. Нам випало щастя бути сучасниками цих видатних людей, і наша згадка про них особливо хвилююча. В моїй уяві Георгій Тимофійович Добровольський завжди, мабуть, залишиться усміхненим юнаком, якого я вперше побачив одного далекого сонячного ранку...
А. СЛЮСАР.

Сумна звістка про трагічну загибель трьох наших космонавтів боляче вразила серця усіх радянських людей. Спочатку не вірилося. Адже надзвичайної складності завдання було успішно виконано, і Г. Т. Добровольський, В. М. Волков та В. І. Пацаєв уже поверталися на Землю...

І знову в моїй пам'яті сплинув спогад про той час, коли мені вперше пощастило побачити майбутнього космонавта.

Це було в першу післявоєнну осінь... Одного сонячного вересневого ранку на подвір'ї сірого чотирьохповерхового будинку

Лабораторія аспіранта-колгоспне поле

Кого не чарував шевченківський вірш «Садок вишневий коло хати...»? Малюючи поетичну картину сучасного йому вечора на селі, великий поет писав:

Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вікнами гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають, ідучи, дівчата,
А матері вечерять ждуть...

Проте, як це не поетично, а сьогодні ми говоримо добре слово саме про тих, хто веде наполегливо боротьбу проти цих самих хрущів. І вже не чарує нас їх гудіння у вечорову пору, бо де чутний їх лет, то так і знай, трударям колгоспних ланів доведеться недоухуватись багатьох центнерів овочів.

Як стверджують дослідники, в колгоспах і радгоспах лісостепової частини України щороку недозбирається кілька десятків цукрових буряків з гектара на тих землях, які заражені личинками травневого хруща. Тому боротьба з цим шкідником сільського господарства має винятково велике значення. Одним із перших, якщо не перший, хто вже ряд років невтомно веде боротьбу з цим шкідником, є аспірант члена-кореспондента АН УРСР М. П. Савчука Віктор Модестович Потапчук.

Саме завдяки вдумливому керівництву відомого вченого молодий дослідник знайшов себе в тій царині біологічної науки, яка має неабияке практичне господарське значення. Молодому дослідникові не довелося в тиші кабінету чи лабораторії роздумувати над тим, до якої краще наукової проблеми докласти своїх сил. Саме життя підказало йому тему, саме життя дало йому лабораторію — колгоспне поле. І добре керівництво з боку М. П. Савчука.

Піднято всю наявну літературу. Вже лягли на папір рядки дослідження. Та вирішальне слово залишалось за дослідниками, за практикою. І вже в 1967 році лабораторію молодого вченого стають п'ять гектарів землі в колгоспі

«Здобуток Жовтня» на Ровенщині. Тут В. М. Потапчук вдається до самих різноманітних засобів — методів дослідження впливу інсектицидів та їх сумішей на розвиток личинок травневого хруща. І вже тоді намічається один з найбільш ефективних методів. Однак, потрібна ще і ще перевірка. В 1968, 1969 роках В. М. Потапчук послідовно перевіряє свої методи боротьби на 50 гектарах колгоспу «Україна», які були особливо заражені личинками хруща. Нові дослідження підтвердили правильність пошуків і висновків молодого вченого. І вже в 1970 році В. М. Потапчук в своїй лабораторії має близько 1600 гектарів землі, в тому числі в колгоспі «Україна» Ровенського району 400 гектарів, колгоспі «Здобуток Жовтня» — 334 гектари, імені Котовського — 286 гектарів, в колгоспі ім. Жданова Млинського району — 222 гектари, колгоспі «Зоря комунізму» Дубновського району — 350 гектарів.

Нині методи боротьби з травневим хрущом, знайдені В. М. Потапчуком, вийшли за межі області, вони використовуються на досить великій території республіки. За ці кілька років невтомних пошуків молодий вчений прийшов до висновку, що найбільш ефективним засобом боротьби з личинками хруща є обробка насіння сумішшю інсектицидів (рогара+хлорофоса, гептохлора+авеніна) за 30 днів до посіву з внесенням в ґрунт перед посівом 100 кг суперфосфата на гектар. Суміші інсектицидів тривалий час зберігають токсичність рослин.

Щиро дякують хлібороби радгоспних і колгоспних ланів за ту допомогу, яку надав молодий вчений своїм дослідженням. А незабаром його робота «Екологія травневого хруща і хімічні методи боротьби з ним» стане на суд вчених як кандидатська дисертація.

Петро ВЕРЕСНЕВИЙ.

На фото: В. М. Потапчук перевіряє результати дослідів.
(Знімок зроблено восени).

„Рівні можливості“ по-англійськи

3 відряджень дальніх повернувшись

Карпабі-стріт. Вузька невелика вулиця в центрі Лондона. Нікому не відома до недавнього часу, ця вулиця стала символом «нового суспільства, де все дозволено». А нещодавно вона була лише місцем складських приміщень для великих і багатих універсальних магазинів.

Щось нове — завзяте і пропасне, приваблює і відштовхуюче з'явилося в ній. Яскраві вітрини магазинів й крамничок, гучні звуки музики. Незвичайні, яскраві, циганського вигляду максі-спідниці у вітринах, на продавцях і покупцях, яскраві, всіх кольорів райдуги брюки молодих людей. Різноманітне кольорове підсвічення ще більше підкреслює незвичайність цієї вулиці-символа.

Привидимось уважніше. І, перш за все до того, що не так яскраво і незвичайно. До того, що відає перевагу залишатись непомітним, до того, що з дитинства сортує англійців по класах і групах, визначає весь їх життєвий шлях.

Привидимось до всього комплексу соціально-економічних факторів, до того, що умовно і цілком влучно зветься неперекладним англійським словом — «істеблішмент».

Система освіти відіграє в ньому чималу роль. Зараз в Англії багато говорять про рівні можливості всіх прошарків населення одержати рівноцінну освіту. Чи так це? Дійсно, під значним натиском прогресивних сил, нових вимог науково-технічної революції, правлячим колам цієї старіючої капіталістичної країни довелось піти на значні поступки і розширення освітніх можливостей. В країні є велика кількість шкіл різного типу, що дає різну освіту спеці-

ально відібраним дітям, «істеблішмент» здійснює подвійний відбір. З одного боку, соціальний, що здійснюється за допомогою високої плати за навчання, кращим забезпеченням школами визначних соціальних груп населення; а з другого боку — інтелектуальний, при якому відбираються здібні діти, батьки яких можуть забезпечити їм достатній культурний і інтелектуальний розвиток.

Всі діти йдуть до школи в 5 років і повинні залишатись в ній до 15 років. Лише в 15 років вони мають право або кинути школу і піти працювати, або продовжувати протягом трьох років навчання в так званому шостому класі з дальшим складанням випускних іспитів з обраних 2—3 предметів шкільного курсу.

Такі учні за рік до закінчення школи подають заяву через спеціальний загальнонаціональний координаційний центр в Лондоні до університетів, що їх цікавлять, з проханням про прийом.

Вступаючи на перший курс університету, абітурієнт має можливість вибрати один з двох курсів — «спеціальний» або «комбінований».

Навчання і в тому, і в іншому випадках розраховано на 3 роки. Учебний рік поділяється на три триместри. Каникули три рази на рік — в грудні, в березні і в липні-вересні.

Ось як будується учебний процес на російському відділенні Гультського університету. Студенти першого курсу навчаються за таким планом: російська мова (проза, твір, усна практика, граматика) —

На допомогу винахідникам

В нашому університеті чимало винахідників і раціоналізаторів, чий внесок у підвищення ефективності наукових досліджень важко переоцінити. На XXIV з'їзді КПРС особливу увагу приділено впровадженню у народне господарство досягнень науки. Щоб сприяти розгортанню винахідницької роботи, в нашому університеті створено первинну організацію ВТВР. Організаційне засідання по утворенню первинної організації товариства відкрив проректор по учебній роботі Д. І. Поліщук. Він підкреслив, що створення такої організації значно поліпшить роботу винахідників.

Аналізуючи діяльність патентно-ліцензійної групи університету, начальник науково-дослідного сектору Б. Ф. Сошовський говорив про досягнення у роботі патентознавців, зупинився на недовіках. Він цілком справедливо відзначив, що створення первинної організації ВТВР має стати позитивним фактором у справі корінного поліпшення винахідницької і раціоналізаторської роботи на кафедрах, в лабораторіях і наукових закладах університету.

На засіданні виступив заступник голови обласної ради ВТВР Г. Б. Андрійченко.

Обрано раду первинної організації товариства у складі: доцент І. М. Вікулін (голова), старший інженер В. І. Шілов (заступник голови), доцент К. К. Демидов, доцент В. А. Дроздов, старший викладач Я. Д. Марчук та старший інженер О. П. Руденко.

І. ВІКУЛІН,
доцент кафедри фізичної електроніки.

ТВОРЧИСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Моя зброя

Моя зброя — пісня бойова,
Загартована на полі бою.
Я для неї підбирав слова,
Як в атаку йшли бійці-герої;
Як в тилу — в цеху і на лану
Хліб зорів, кувалися гармати,
Коли юнь спішила ва війну,
Як на бій благословляла сина
мати.

Не тільки для студентів

«Найвищим видом мистецтва, найталановитішим, найгеніальнішим є народне мистецтво, тобто те, що відбите народом, що народом збережено, що народ проніс через століття. Ви розумієте, що в народі не може зберігатися те мистецтво, яке не являє собою цінності. Народ — це всерівно, що золотушкуч, він вибирає, зберігає і несе, шліфує протягом багатьох десятиліть тільки саме цінне, саме геніальне», — говорив М. І. Калінін про усну народну творчість.

Це зайвий раз доводить невеличка книжка «В. І. Ленін і українська народна творчість», яка нещодавно вийшла з друку. Кандидат філологічних наук П. Т. Маркушевський написав її на допомогу студентам, а також вчителям, які викладають українську літературу.

В. І. Ленін — друг всіх пригноблених, всіх, хто вийшов на бійку за справедливість, за справжню правду — найулюбленіший герой усної народної творчості. Фольклорна Ленініада дуже велика за обсягом і різноманітна за жанрами. І тому кожна робота, яка систематизує і аналізує її, набуває особливого значення. Вона стає справжнім посібником для всіх, хто вивчає усну народну творчість та викладає її школярам. Все, що пов'язано з життям великого Леніна і відбите в піснях, легендах тощо, не може не зацікавити, не схвилювати.

В книзі простежується, як створювався образ вождя революції в народній поетичній творчості від перших днів Жовтня до наших часів. Автор вдало цитує твори, чим допомагає ясніше уявити процес становлення образу В. І. Леніна в фольклорі, розповсюдження творів про вождя.

Із зацікавленням читається розділ, де розповідається про звернення В. І. Леніна до українського фольклору, про любов його до мови та пісень українського народу, про те, як найлюбянша людина співає пісні, вживає прислів'я.

Найбільш глибокому засвоєнню теми служить і додаток — записи пісень, дум, частушок про вождя, які зроблені автором у різних кінцях України, в тому числі і в Одеській області.

Невеличка книжка зростає цікавою розмовою з читачем про відтворення образу вождя — головного героя післяреволюційного фольклору в усній народній творчості, збагачує знаннями про думи, сподівання й мрії народу. І в цьому — теж цінність роботи.

К. СЕРГЕЕВ.

З піснею пройшов я всі бої,
І дійшов до сірих стін рейхстагу.
Множила вона чуття мої,
Силу, мужність, бойову наснагу;
Почуття єдині і святі
До Вітчизни — матері моєї,
Ті, що лиш єдині у житті
Є і будуть зброєю своєю.
З нею я воюю ночі й дні
За життя красиве і багате.
Голос серця, то чуттів огні,
Слово життєдайне і крилате.
З нею я воюю, щоб війни
Люди і не бачили й не знали,
Щоб зоріли квітами лани,
Щоб станки кували ним орала.
Моя пісня кличе до вершин,
У горні чуттями окриляє
Орачів, бійців, творців машин,
Тих, хто лан збагачує врожаєм.
З піснею пройду я все життя,
Всі шляхи — од краю і до краю.

Комунізму світле майбуття
Мені шлях величний озаряє.
С. КИРИЛОВИЧ.

СПІВАТИ ІМЕНЕМ НАРОДУ

Вона нарекла себе Українкою.
І. М. ДУЗЬ.

Яке то щастя і довір'я
Співати іменем народу,
З ним жито жати в чистім полі
І пити разом джерельну воду.
Недугу словом спопелити,
Недугу піснею здолати.
Жаданою дочкою волі
Зайти до хлібороба хати.
І словом звати люд робочий.
На бій за долю і свободу.
Яке то щастя і довір'я
Співати іменем народу!

В. ПОЛТАВЧУК.

Суд пам'яті

То, что каждый живущий прожил,
Это память его о прошлом.

То, что прошлым еще не стало,
Тоже в память войдет помалу.

Никуда от нее не деться.
В ней веселье игры детства,

Город, степь или берег моря,
Где утрами встречал ты зори.

В ней мечтанья твои, тревоги
И задуманных дел итоги.

В ней упорство твоє и слабость,
Нерешительность, сила, храбрость,

Достиженья твои, ошибки,
Смех друзей и девчат улыбки.

В ней студенческий смелый гомон,
Вечеринки в кругу знакомых...

Неуступчивая, прямая,
Память все в себя принимает,

И когда-нибудь строго взыщет
С тех, кто легкой дороги ищет.

Суд ее всегда беспристрастен.
Станет память горем и счастьем.

О. ДОРОХИН.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

ФОЛЬКЛОР

Била жінка...

Била жінка мужика,
Пішла позивати,
Присудили чоловіку
Ще й жінку прохати.
Сидить жінка кінець столу,
Ніжки підібравши,
Стоїть мужик у порога,
Шапочку ізнявши.
Прости мені, моя мила,
Що ти мене била,
Куплю тобі медівочки,
Кошовочку пива.
А від пива болить спина.
А від меду голова,
Купи мені горілочку,
Щоб здорова була.

Записано П. Т. Маркушевським від Єрошинської А. А., с. Ново-Самарське Красноокнянського району, Одеської області.

На братском кладбище в Риге

Мать голову склонила над телами
Убитых сыновей-богатырей.
Неизносима каменная память
Ее и сотен тысяч матерей,
Которые вот так стояли прямо
На жуем и безжалостном ветру
Над мертвыми сыновними телами
Или повесткой, вывавшей из рук.
Стояли и не верили их смерти,
Нанесенной безжалостной рукой.
Огонь у ног ее — огонь из сердца,
Горящего неверьем и тоской.
Убиты... Сколько их!
Вдоль всей аллеи
Лежат ряды гранитных
Серых плит.
Под каждой — он. И мать
Его стареет
Без сына. Он не встанет.
Он убит.
Очеловечен скорбью каждый
Камень,

Гвоздика стынет на плите,
как кровь,
Положенная чьими-то руками,
В которых скорбь, и нежность,
и любовь.
А Мать стоит над навшими
бойцами,
И скорбь ее не близится к концу.
Сын не прижмет к губам
губами
К покрытому морщинами лицу.
Он не пригладит волосы седые,
Не скажет: «Мама, я опять
с тобой».
Глаза не улыбнутся озорные,
Они закрыты накрепко войной.
А Мать стоит. Не сядет,
не устанет
Над мертвыми сынами в тишине.
Фигура скорби, заключенной
в камень.
Живым напоминает о войне.
Р. ХЕЙФЕЦ.

СПІВЕЦЬ РЕСПУБЛІКИ

Творчість Федерико Гарсія Лорки, співця іспанської Республіки, одного з кращих поетів ХХ сторіччя, що був загублений фашизмом, давно вже привертає увагу поетів-перекладачів. Крім класичних перекладів М. Цветаєвої, В. Парнаха, Ф. Кельїма, в останній час широко відомими стали переклади О. Савича, А. Гелескула, І. Тинянової та ін.

Нові переклади, що рекомендуються тут увазі читачів, належать А. Яні, молодому поету-перекладачеві, випускнику Одеського університету, який вже протягом декількох років виявляє чималий інтерес до творчості Лорки.

А. Яні як перекладачеві властиве уміння зрозуміти-структуру часом дуже ускладненого лоркінського поетичного образу. При дуже великій змістовній близькості до оригіналу, переклади А. Яні зберігають образну будову вірша Лорки і розмір.

І. КУПЕЧЕНСЬКА,
викладач іспанської літератури, ОДУ.

Помолвка

Бросьте в речку
кольцо обручальное
(На плечах моих —
сумрака пальцы печальные).
Бросьте это колечко.
Мне больше ста.
Сожмите уста!
Задавать мне вопросы —
дело пустое.
В речку бросьте
кольцо золотое.

Дебюсси

Плывет моя тень беззвучно по желтой воде канавы. В тени моей скачут лягушки, лишенные звездных капель. А тень ведет мое тело к отраженьям вещей в природе. Плывет, как качар огромный с оттенком ночной фиалки. Сто сверчков хотят позолотой покрыть тростниковое поле. И в груди моей свет рождается, отраженный канавой желтой.	Издали море смеется нетленно, Губы из неба зубы из пены. — Что продаешь ты, девчонка тревожная с грудью, открытой ветрам? — Если, сеньор, желаешь, я воду мерой продам. — Что там несешь ты, о юноша смуглый? — Воду, сеньор, несу я, Бурлящую воду морей. — Откуда пришли эти слезы, о мать, свою тайну открой. — Я плачу, сеньор, водою, соленой водой морской. — О сердце, к чему эта горечь? И откуда берется тоска? — Морская вода, сеньор мой, горька, чересчур горька!.. Издали море смеется нетленно. Губы из неба зубы из пены.
--	---

БАЛЛАДА МОРСКОЙ ВОДЫ

Издали море смеется нетленно,
Губы из неба
зубы из пены.
— Что продаешь ты, девчонка
тревожная
с грудью, открытой ветрам?
— Если, сеньор, желаешь,
я воду мерой продам.
— Что там несешь ты, о юноша
смуглый?
— Воду, сеньор, несу я,
Бурлящую воду морей.
— Откуда пришли эти слезы,
о мать, свою тайну открой.
— Я плачу, сеньор, водою,
соленой водой морской.
— О сердце, к чему эта горечь?
И откуда берется тоска?
— Морская вода, сеньор мой,
горька, чересчур горька!..
Издали море
смеется нетленно.
Губы из неба
зубы из пены.

КОЛОНКА

ЦІКАВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Сосна з ялиновими гілками

У центрі наймолодшого в Латвії міста Олайне росте дивовижне дерево: на 25-метровому стовбурі сосни шумлять густі гілки... ялини.

На думку дендрологів, це один з тих рідкісних випадків, коли зрощення двох різних дерев утворилося шляхом самоприщеплювання. Зараз сосна самотньо підіймається над багатоповерховими будинками, але колись поряд стояла ялинка. Її давно вже нема, але до сього часу кожної осені олайнська сосна дає багатий врожай ялинових шишок.

В Латвії взяті на облік 600 стародавніх та рідкісних дерев, в колекції яких екземпляри з незвичайними стовбурами і формами крон. Тут можна зустріти дерева-велетні, що стоять на двох і трьох «ногах», сторічні липи й осики, що утворюють між собою казкові «мости», пні, які продовжують ось вже декілька десятиріч життя після смерті дерева. За своєрідними лісовими пам'ятками організовано спеціальний догляд.

І. МОРА (кор. ТАРС).

Пернаті синоптики

Рідкісні на нашій планеті птахи — рожеві фламінго, володіють не тільки дивовижно гарним оперенням, але також і здібністю прогнозувати погоду. І не на день-два наперед, а на все літо. Встановити це допомогли дослідження на величезному озері Тенгіз в Казахському степу, де знаходиться найпівнічніша колонія цих птахів.

Прилітаючи весною з теплих країн на казахські квартири, фламінго звичайно займають торішні купки-гнізда, але поводять себе при цьому не завжди однаково: то вони відкладають яйця прямо в старі гнізда, а то нарошують їх свіжим ілом.

Виявилось, що в першому випадку літо буває жарким, сухим, опади малі, а в другому — дощовим, через що рівень Тенгізу помітно підвищується, і тільки більш високі гнізда дозволяють птахам успішно вивести потомство. Як показали багаторічні спостереження, прогнози пернатих «синоптиків» жодного разу не бували помилковими.

Орнітологам вдалось розкрити таємницю рідкісно гарного фарбування оперення фламінго. Встановлено, що воно залежить від особливого планктону — червоного рачка, що проживає в гірко-солоних водах. Не одержуючи протягом тривалого часу такої їжі, птахи гублять фарбування і їх оперення стає білосніжним. Крім багатого на пігмент планктону, вони живляться личинками мух, які розмножуються в солоних водах, а також деякими видами водоростей. Пташенята фламінго до самої осені не вміють літати, та вони відмінно бігають. В цей період їх величезні зграї охороняються від хижаків «няньками» з числа дорослих фламінго.

Унікальні гніздові яри розових фламінго на мілководному болотистому Тенгізі охороняються державою. Вони включені до складу Кургальдинського державного заповідника.